

Fundament van Veldvest

Inleiding

In de algemene inleiding noemden we al dat Veldvest het afgelopen decennium een waarden- georiënteerde conceptualiteit heeft ontwikkeld die stichtingbreed gedragen wordt en de grondslag vormt voor haar succes.

In het Meerjaren Strategisch Beleidsplan 2016 – 2020 is deze conceptualiteit in het hoofdstuk ‘Innovatieve impulsen’, deels beschreven. Twee paragrafen uit dat hoofdstuk - ‘Organisatie van onderwijs: leermonitor, regisseur, onderwijskundig leider’ en ‘Permanente professionalisering’ - zijn onverminderd actueel en blijven relevant voor de komende beleidsperiode. De keuze om deze paragrafen integraal op te nemen, onderstreept dat in de komende periode wordt voortgebouwd op het al succesvolle fundament van Veldvest.

1. Organisatie van onderwijs: leermonitor, regisseur, onderwijskundig leider

Voor de strategische agenda, de bijbehorende ambities en projectactiviteiten hebben we binnen Veldvest strak omliggende kaders uitgezet. Deze zijn bedoeld om richting en houvast te bieden voor het creëren van draagvlak bij alle (uitvoerend) betrokkenen. Veldvest onderscheidt zich met z'n conceptuele basis van het strategisch denken en handelen. Het uitgezette strategisch beleid wordt daarmee helder uitgelegd en theoretisch goed onderbouwd. We vragen van onze professionals dat zij hier dan ook op leunen en blijvend reflecteren in de manier waarop zij het leren van leerlingen interpreteren, stimuleren en ondersteunen.

Samengevat is de conceptuele basis waarop we binnen Veldvest werken gestoeld op de volgende domeinen: het leren van kinderen, diens cognitieve, sociale en morele ontwikkeling, het leren van volwassenen, organisatie- en veranderkunde, onderwijskundige en pedagogische uitgangspunten.

Twee fundamentele zaken lichten we uit: 1) de inrichting van de school als lerende organisatie 2) het leren van de leerlingen en de kennisbasis en het handelingsrepertoire van de leerkracht die dat leren stimuleert. Punt 1 zetten we hieronder uiteen, punt 2 volgt in paragraaf 4.3.

1.1 Inrichting van de school als lerende organisatie

Veldvest hanteert het zogenaamde cultuurmodel. Hierin zijn organisatiestructuur en -cultuur gelijkwaardige delen van de totale schoolcultuur. Deze schoolcultuur kent vier dimensies: rollen, relaties, structuren en waarden. Onze medewerkers bepalen zelf hoe (rollen) geambieerde strategische doelen (waarden) te behalen en zoeken in samenspraak met collega's (relaties) de meest effectieve organisatievorm (structuren) om deze doelen ook praktisch en blijvend toe te passen. Uitgangspunt hierin is dat medewerkers denken en doen in de geest van 'het geheel' en de schoolcultuur daarin actief uitdragen.

Belangrijk om te beseffen is dat elk individu dit 'geheel' op eigen wijze interpreteert en daar vorm aan geeft. Natuurlijk hoort daar ook bij dat er ruimte is voor kritische bevindingen en de permanente uitdaging om de praktijk te verbeteren. Hiertoe is reflectiegesprek, feedback, afstemming, studieuze inspanning, etc. geboden. Die ruimte betekent ook dat er wel eens twijfel of weerstand zou kunnen ontstaan over de (praktische) haalbaarheid van de gewenste gang van zaken. Wanneer dit soort twijfels bestaan, gaan we ervan uit dat onze professionals, ondanks eventuele persoonlijke ongemakken, handelen ter verbetering van de onderwijspraktijk en in het voordeel van de leerlingen.

1.2 Leermonitor en regisseur

Om die dynamiek in goede banen te leiden hebben we binnen Veldvest leerkrachten die op basis van kennis, ervaring en affiniteit hun naaste collega's daarin gericht ondersteunen; zogenoemde leermonitoren en regisseurs. De leermonitor richt zich op het opbrengstgerichte werken van de leerkracht met een focus op de resultaten van taal en rekenen. De regisseur ondersteunt de realisatie van pedagogische doelen die de ontwikkeling van het zelfbeeld van de leerling en het professionele zelfbeeld van de leerkracht bevorderen. Het uiteindelijke doel is de verrijking van het handelingsrepertoire van alle leerkrachten en de verbreding en

verdieping van ieders kennisbasis zodat leerlingen adequaat geobserveerd en ondersteund kunnen worden.

1.3 Onderwijskundig leider

Ondertussen is elke eindverantwoordelijke directeur de onderwijskundig leider die de dynamiek binnen de schoolcultuur stimuleert en bewaakt. Dit vraagt om sterk leiderschap, waarbij het geven van richting en het vergroten van verantwoordelijkheid en autonomie van de professional in een voor de professional uitdagend en aantrekkelijk evenwicht gebracht dient te worden.

2. Permanente professionalisering

Een tweede funderende benadering betreft de wijze waarop leertheoretische uitgangspunten de interpretatie en de ondersteuning van het leerproces beïnvloeden. Deze uitgangspunten spelen altijd een belangrijke rol, maar worden niet altijd uitdrukkelijk omschreven of eenduidig toegepast. Onderzoek toont dat leraren vaak een persoonlijke visie op het leren hanteren; een mix van de lessen uit de opleiding en ervaring in de praktijk. Bovendien bewegen leerkrachten loyaal mee in wat van hen wordt verwacht door bestuur, inspectie en overheid. Een kritische analyse van deze 'externe verwachtingen' laat zien dat er landelijke substantiële accentverschuivingen zijn in de benadering van het leerproces. Actueel is het accent op de leeropbrengsten voor rekenen en taal. Ook vormt burgerschap een geïntegreerd onderdeel van het inspectiekader.

Veldvest kiest voor een relatief autonome koers waarin drie leertheorieën gecombineerd worden gehanteerd: het empirisme, het constructivisme en de theorie van het cultureel leren. Elke theorie bevat een eigen kijk op het leerproces en beschrijft op welke wijze door leerkrachten praktisch gehandeld moet worden om de doelen bij elke leertheorie (ook wel paradigma genoemd) te realiseren. Hieronder volgt een korte beschrijving van elke leertheorie. Voor medewerkers zijn er werkdocumenten en modelbeschrijvingen beschikbaar met uitgebreide beschrijvingen per theorie.

2.1 Empirisme

Het empirisme, de ervaringsleer, vormt de grondslag van het opbrengstgerichte werken. Beproefde methodieken ('evidence based') bevorderen optimaal leerrendement waarbij voor en door alle leerlingen dezelfde onderwijskundige doelen worden nagestreefd en verschillen in tempo worden opgevangen door een strak klassenmanagement. Dit onderwijskundige gereedschap maakt deel uit van het handelingsrepertoire van elke leerkracht.

Het optimaal realiseren van empiristische doelen vormt een stichtingsprioriteit op twee vlakken. In de eerste plaats omdat de ervaringsgerichte praktijk op orde moet zijn voordat doelen van de twee andere theorieën kunnen worden gesteld en ingezet. In de tweede plaats mag de aandacht voor de overige paradigma's niet ten koste gaan van de opbrengsten voor rekenen en taal.

2.2 Constructivisme

Het constructivisme bevat doelen die de leerling stimuleren tot het doen van (zelf)onderzoek. Identiteitsontwikkeling en zelfsturend onderzoek naar individueel gewenste thema's zijn hierin van belang.

Van de leerkracht wordt verwacht dat de kwaliteit van de gespreksvoering met de (individuele) leerling van hoge kwaliteit is. Een empathische gesprekshouding gaat hier hand in hand met relevante kennis van ontwikkelingspsychologie, ter bevordering van een evenwichtige ontwikkeling van het zelfbeeld en een kritisch onderzoekende houding van de leerling.

2.3 Cultureel leren

In het cultureel leren worden de leerlingen geleidelijk bewust van de geldende waarden en normen binnen een schoolgemeenschap. Leerlingen vinden spelenderwijs hun eigen actieve draai vanuit gestimuleerde verantwoordelijkheid en relevante kennis. Dit stimuleert maatschappelijke participatie en vormt betrokken kritisch burgerschap.

De leerkracht verbindt de identiteitsontwikkeling van de leerlingen aan diens gedrag in de groep en hanteert daarbij groepsdynamische inzichten. Het afstemmen van een schoolbreed gedragen normen en waarden pakket is daarin natuurlijk essentieel.

2.4 Aandacht in de komende periode

In de afgelopen beleidsperiode is succesvol geïnvesteerd in het empirisme. Dit leidde tot bovengemiddelde resultaten waarbij de kwaliteit van de afstemming van de professionals op alle niveaus onderscheidend kan worden genoemd. De komende beleidsperiode richten we ons juist op de verdieping en verrijking van het constructivisme en het cultureel leren. Deze intensivering is noodzakelijk en zal vanwege haar innovatieve karakter het strategisch vermogen van Veldvest verder versterken.

Deze ambitie vraagt (nog) meer scherpheid van onze professionals. De professionele ondersteuning hiervan en de beleidsmatige communicatie vormen een belangrijk 'vangnet' om de grootste risico's op eventueel tekort aan aandacht voor de opbrengsten in enge zin te voorkomen.

Wanneer we met elkaar verantwoord kunnen werken om deze ambitie te behalen en dus de gecombineerde theorieën kunnen inzetten in de dagelijkse onderwijspraktijk, is de nieuwe beleidsperiode een verrijking voor wie wil leren.